

de Bergrede XVIII
Heer, ontdek mij...

- * intochtlied 236 (opw.)
- * stil gebed
votum en groet

***Onze hulp is in de naam des Heren
die de hemel en de aarde gemaakt heeft,
die trouw is en trouw blijft en niet laat varen het werk van zijn handen.
Genade zij u en vrede van God onze Vader en van onze Here Jezus Christus,
in de gemeenschap van en met de Heilige Geest.***

- * lied 321
- * gebed om de Heilige Geest
- * bijbellezingen: O.T. Pred. 4:17-5:6
N.T. Matt. 23:16-22
- * lied 534
- * preek n.a.v. Matt. 5:33-37
- * gebed/voorbede
- * slotlied 530:1 en 2 **collecte**
- * zegenbiede
- * vervolg slotlied 530:3

***De genade van onze Here Jezus Christus
en de liefde van God
en de gemeenschap met de Heilige Geest
is met u allen.***

Weet u wat het unieke van God is, en daarom alle tegenspraak stopt? Misschien dat u na even nadenken zegt: het unieke van God dat alle tegenspraak stopt, is: *dat Hij in Jezus Christus mens geworden is voor en om ons*. En dan hebt u 100% gelijk! Maar toch is er hierbij meer te zeggen.

Het heeft als absolute Godsspraak geklonken uit de mond van een uiterst wankelmoedig en dubieus 'profeet' in het gezicht van een door de vader van de leugen - de duivel - beheerste koning. Ik doel op Bileam die Balak het namelijk antwoordde op diens vraag: Wat heeft de Here gesproken? De Bijbel zegt dan: *Toen hief hij, Bileam, zijn spreuk aan en zeide: Sta op, Balak, en hoor; leen mij het oor, zoon van Zippor. God is geen man, dat Hij berouw zou hebben. Zou Hij zeggen en niet doen, of spreken en niet volbrengen?*

Dát raakt het meer van het unieke van God, helemaal in Diens menswording in Jezus Christus die immers van zichzelf getuigt: *Ik ben de weg, de waarheid en het leven*. Als Hij niet de waarheid is, kan Hij zich ook niet de weg noemen, laat staan pretenderen het leven te zijn!

Wie Mij heeft gezien, heeft de Vader gezien. En dat is een heel andere Vader dan de vader van de leugen! Hij is de *waarachtige*, de getrouwe, de eeuwige, de onveranderlijke! En dáárom en dáártoe *grond en zin* van het bestaan!

Wat de in de leugen gevallen mens nodig, heeft en waarnaar elk mens hunkert, is: **de waarheid**. Wie de waarheid mist, is de weg naar het leven kwijt! Die zal zich, eenmaal ontdekt aan de naaktheid van zijn bestaan, verbergen. *Adam waar zijt gij...!* Hij, Adam (lees de mens!) is bang voor de - zijn - werkelijkheid.

Máár, wat is naast het unieke van God, het grootse van Hem als Hij de mens achetr het struikgewas van leugen - eigen gemaakte schortjes - wegroept? **LIEFDE**! Bij God gaan die twee altijd samen - liefde en waarheid! Daarom ook dat de Bijbel zegt in het hooglied op de liefde: de liefde is blij met de waarheid! De een is niet los van de ander verkrijgbaar! Je kunt ze niet - nooit! - van elkaar isoleren.

Die grootse tekst die bijna elk kind van God uit zijn hoofd kent - Johannes 3:16 - zegt: *want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe*. Die grootse tekst mag ogenschijnlijk alleen over liefde spreken, maar wie waarachtig de realiteit ervan ervaren heeft - heel persoonlijk! - weet hoe ze in meer dan één opzicht de waarheid in zich bergt: 't liet je jezelf zien én 't liet je God zien!

Nu, om vanhieruit bij onze tekstverzen voor de verkondiging te komen: *waarheid*, het wezenskenmerk van liefde, is de - welke realiteit dan ook - bepalende factor. Je kunt pas spreken van 'relatie', desnoods afgezwakt: omgang, contact, als er waarheid is!

Waar heit waarheid ontbreekt, is de mens alleen en zal hij ook zijn eenzaamheid voelen! Hoeveel mensen, ook christenen, zijn dan eenzaam...!

Ze schipperen met de waarheid. Ik beperk me tot ons christenen, iets ruimer, tot we *zeggen* God te kennen, een relatie met Hem te hebben.

Waar is die relatie mee begonnen? Je relatie met God?

Laat ik als absoluut stellen, zonder daar al te diep op in te gaan: dáár moet je mee beginnen. Met jouw relatie met God. Want die is alles bepalend voor elke andere relatie tot zelfs het afgezwakte 'omgang', 'contact' met de ander...!

Kijken we alleen maar eens terug naar het allereerste moment dat de mens de leugen koos boven de waarheid - in het paradijs - de zondeval, de breuk met God, *de Waarheid*. Hij is *de weg kwijt* en mist zo *het leven* en dat betekende toen tegelijk en juist daarom de breuk met de medemens.

Adam schaamde zich voor Eva en andersom en zelfs hun beider relatie werd verstoord door de leugen.

Wilde nu de man met de vrouw omgaan zoals God bedoelde in de intiemste relatie die, zoals in de vorige preek omschreven werd als het beeld van Gdos doel met de mens in Christus - het huwelijk - dan moet God erbij betrokken zijn als grond/fundament!

Waar Hij als Waarheid en dus als de Liefde mist, loopt het ontstellend gauw uit op... ontrouw, leugen,

breuk, echtbreuk.

Wat nu geldt voor de intiemste relatie, geldt ook voor de meest afgezwakte relatie, het simpelweg omgaan met elkaar. Wij brengen dat als christen terecht, maar toch ook o zo gemakkelijk, onder de noemer liefde... Maar, is er liefde als waarheid mist? Gaan wij om met elkaar vanuit onze relatie met God - domineert daarin de relatie met Hem? En dan doel ik niet alleen op de relatie als christenen onderling, maar sowieso met de medemens en dat tot in het meest vluchtige contact.

Ik weet niet of u het beseft, maar dáár gaat het heir in de gekozen tekstverzen ten diepste om: het omgaan met God en vandaaruit met elkaar. Het ebsef hebben van het unieke van God!

Wie denkt dat het hier louter en alleen gaat om het eedzweren en het wel of niet mogen daarvan, die loopt vast in de letter!

Dát was wat er gebeurde in het God diendende Israël ten tijde van Jezus. Men was van daaruit gekomen tot een hele 'eedcultus'. In de gemeente van toen kende men, om het zo maar te zeggen, ook in de statuten (de geboden) een soort van artikel 11 (een elfde gebod), en dat alleen nog véél uitgebreider dan de andere geboden. We konden het horen in het gelezene van Mattheüs 23.

Allereerst dit: hoe tekende én tekent het eedzweren het zwakste van het mens zijn, het in de leugen gevallen zijn en van daaruit - ondanks de Godsdienst - bedrieglijk omgaan met elkaar. Het is daarom dat de spreukendichter zegt in Spreuken 20:17a *brood van het bedrog is zoet voor een mens...*

Omdat men ook toen in de tijd van Jezus wist dat vals zweren ten diepste God raakte en men dus het gevaar liep Gods naam ijdel te gebruiken en je vanuit de wet ook nog had op te letten dat je geen vals getuigenis gaf, en men uiteindelijk moeite had echt en oprecht God te dienen in waarheid, had men onderscheid in het zweren van een eed aangebracht. De ene eed woog zwaarder dan de andere en men meed zo zoveel mogelijk de wel degelijk door God gegeven ruimte tot het zweren bij zijn Naam. Wat de wet in deze regelde, brengt Jezus alsdus terug - en ik leg dit uit in eigen woorden: *Wie zegt een relatie met god te hebben, dat is - en luister héél goed: ja op Diens ja heeft gezegd, is ingegaan op Zijn verbond, Zijn eed van heil aan de mens. Is zo opgenomen in dat heil - die eed, dat zweren niet verboden is als eind van alle tegenspraak, maar feitelijk onnodig moet zijn geworden omdat die mens niets liever wil dan kanaal zijn van heil tot in de vluchtigste omgang!*

'Laat het ja, dat gij zegt ja zijn en het neen, neen; wat daar bovenuitgaat, is uit den boze!'

Wat Jezus zo eigenlijk doet, is, demens die zegt met God in relatie te zijn op de werkelijkheid daarvan terugwerpen: *Waar is je relatie met God mee begonnen? Is ze gebaseerd op waarheid? Is ze waarachtig?*

Wie zegt de Waarheid gevonden te hebben, zal toch Waarheid hebben te leven en dat tot in de relatie - van welke orde ook - met de naaste.

Weet u wat het probleem van Israël was geweest door heel de geschiedenis heen? Ze hadden ja tegen God gezegd, beleden, maar ze leefden zo veel en zo vaak het nee! Zo veel en vaak, dat God vanuit zijn verdriet (!) de van hun kant niet nagekomen relatie zag als... huwelijksontrouw (!) en hen de door hen in leugen veranderde waarheid tot in de diepste eenzaamheid deed voelen - de eenzaamheid van de ballingschap!

Maar de liefde opgesloten in zijn waarheid maakte Hem zo goedertieren, dat Hij hen telkens terug ontving als zij tot Hem riepen en zich bekeerden... Maar nu, met Jezus rondwandelen op aarde, kwam God tot de tenminste voorlopige grens van zijn goedertierenheid en dat, zoals wij weten uit Gods mond door de apostel Paulus in Romeinen 9, 10 en 11, ten gunste van ons!

Hoe zuchte Jezus huilend: *och dat gij verstond wat tot uw vrede dient!*

Vanaf het kruis, de eed van Gods heil bij uitstek bekrachtigd, kwam Hij ook tot u, jou en mij met de verkondiging: *dat de Zoon van God, Christus Jezus, die in uw midden verkondigd is door ons, niet was: ja en nee, maar in Hem was het: Ja! Want hoevele beloften Gods er ook zijn, in Hem is het Ja; daarom is, zegt Paulus in 2 Corinthiërs 1:18, ook door Hem het: amen, tot eer van God door ons!*

Hebben wij dat laatste verstaan? *Door ons!*

Zoals gezegd: wij moeten beseffen opgenomen te zijn in de eed van zijn heil, bezegeld op Golgotha met de woorden: *het is volbracht.*

Volbrengen wij het 'ja' van Hem niet alleen in een 'ja' aan Hem in belijdenis gegeven, maar van daaruit

door ons heen in het leven van alle dag? Of schipperen wij?

Het gaat God de Vader om 'leven' en niet alleen om de letter - en de Geest is het die zijn leven voor ons, in ons, maar zeker niet ten laatste door ons mogelijk maakt. Als Hij maar de ruimte krijgt! Er is bij ons, net als destijds bij het Joodse volk in de dagen van Jezus, zoveel godsdienst en zo weinig leven - Christus leven, en dat, terwijl wij juist ook het Joodse volk tot jaloersheid zouden hebben te wekken...!

Christen zijn betekent Christus leven! Werd er ooit in zijn mond leugen en bedrog gevonden? In zijn handel en wandel en omgaan met de mens?

Wij worden, als het hierom gaat zo gauw en gemakkelijk in elkaar teleurgesteld. Hoe kun je wat dat aangaat op elkaar, zoals we dat dan noemen, afknappen! Het is o zo menselijk te proberen op elkaar te bouwen, en natuurlijk zou dat moeten kunnen, het hoort mogelijk te zijn; maar laten we allereerst toezien op het houden van het 'ja' aan Hem en dan eerst en vooral bouwen op Hem!

Hij stelt je nooit teleur! Hij is de rots, de vesting, een vaste burcht. Op geen mens dan God in Christus alleen is toepasbaar wat de kortste psalm jubelt: *hoop op de Here alle gij volken, prijst Hem alle gij natiën; want zijn goedertierenheid is machtig over ons, en des Heren trouw - Diens 'ja', de eed zijnerzijds - tot in eeuwigheid. Hallelujah.*

Wie Hem zo kent vanuit het 'ja' aan Hem zal zeggen: *ik wens te zijn als...* die fijne breeder of zuster? Nee, *als Jezus!*

En wie dat waarachtig meent - in waarheid Hem als waarheid leeft - zal wegwijzer zijn tot leven, juist in de relatie tot de ander. Dan en dan alleen wordt waarachtige liefde zichtbaar en merkbaar!

Zweren? Het mag als eind van alle tegenspraak maar voor wie christen is, zoals door God bedoeld, diens leven is een eed in zich! En dat begint, evenals bij Israël, vanuit een werkelijk leven, een omgaan met Hem!

Hoe is het dáárom bij ons?

Ervaren we niet, ondanks het samen zijn hier en nu, eenzaamheid - ervaren we wezenlijk Gods liefde? We mogen het ervaren in een terugkeer tot zijn hart, persoonlijk! Alleen dan heb je hart voor elkaar, is ja ja en nee nee.

Hoe wijst de avondmaalstafel, brood en wijn, op het wezenlijke van Gods Waarheid, zijn 'ja' naar en voor ons!

Hij is hier en zegt in deze tijd die komt bij de grens van zijn genade, overeenkomstig het Woord: *versta wat dient tot uw vrede, dat uw ja, ja is, zoals het Mijne voor u in het teken van brood en wijn gespeld!*

Wees elkanders brood en wijn, laat Hem je breken zodat je kunt delen, dan pas houd je over: LEVEN in overvloed!

*Laat m' U minnen! Heer,
ontdek mij al uw liefde en genâ!
Help mij beter te beseffen
wat Gij leedt op Golgotha...*

Amen.